

Spis treści

Wykaz skrótów	11
Wstęp	13
Rozdział I. PAŃSTWO A GOSPODARKA	15
1. Stosunki gospodarcze a funkcje państwa	15
2. Podstawowe typy zachowań państwa wobec gospodarki oraz wynikające z nich zadania	17
2.1. Przyczyny różnych zachowań państwa wobec gospodarki	17
2.2. Ochrona istniejącego typu gospodarki i związanego z nim rodzaju modelu gospodarczego	18
2.3. Korygowanie lub zmiana modelu gospodarczego przy zachowaniu typu gospodarki	21
2.4. Zmiana typu gospodarki i wybór modelu gospodarczego	22
2.5. Zadania państwa wobec gospodarki w warunkach wspólnego rynku	25
3. Podstawy doktrynalne zachowań państwa wobec gospodarki	27
3.1. Znaczenie doktryn ekonomicznych dla zachowań państwa wobec gospodarki	27
3.2. Powrót do liberalizmu gospodarczego	28
3.2.1. Przyczyny powrotu do idei liberalizmu gospodarczego	28
3.2.2. Londyńska szkoła neoliberalizmu (Friedrich A. Hayek)	29
3.2.3. Szkoła fryburska (ordoliberalizm)	30
3.2.4. Szkoła chicagowska (monetarizm)	31
3.3. Współczesny interwencjonizm państwowy	31
3.3.1. Postkeynesizm	32
3.3.2. Regulacjonizm	32
3.3.3. Neokeynesizm	32
3.4. Doktryny pośrednie	33
3.4.1. Teoria państwa dobrobytu	33
3.4.2. Koncepcja społecznej gospodarki rynkowej	34
3.4.3. Koncepcje socjaldemokratyczne	37

Rozdział II. CHARAKTERYSTYKA PUBLICZNEGO PRAWA GOSPODARCZEGO	38
1. Spory o istotę, zakres i funkcje publicznego prawa gospodarczego	38
2. Normy publicznego prawa gospodarczego	49
3. Źródła publicznego prawa gospodarczego	54
3.1. Konstytucja jako źródło publicznego prawa gospodarczego	54
3.1.1. Przyczyny i zakres konstytucyjnej regulacji publicznego prawa gospodarczego w państwach członkowskich Unii Europejskiej	54
3.1.2. Konstytucja RP jako źródło publicznego prawa gospodarczego.	57
3.1.2.1. Zakres regulacji poświęcony zagadnieniom gospodarczym	57
3.1.2.2. Zasada społecznej gospodarki rynkowej	58
3.1.2.3. Zasada swobody działalności gospodarczej	60
3.1.2.4. Zasada własności prywatnej jako podstawa społecznej gospodarki rynkowej	73
3.1.2.5. Zasada solidarności, dialogu i współpracy partnerów społecznych	74
3.2. Ustawy jako źródło publicznego prawa gospodarczego	74
3.3. Akty wykonawcze jako źródło publicznego prawa gospodarczego	75
3.4. Międzynarodowe i unijne źródła publicznego prawa gospodarczego	76
3.4.1. Międzynarodowe prawo gospodarcze	76
3.4.2. Unijne prawo gospodarcze	77
4. Zasady publicznego prawa gospodarczego	78
5. Nauka i nauczanie publicznego prawa gospodarczego	81
Rozdział III. REGULACJA PRAWNA ORGANIZACJI WYKONYWANIA FUNKCJI PAŃSTWA WOBEC GOSPODARKI	84
1. Podział zadań i kompetencji między organy krajowe i organy Unii Europejskiej	84
2. Kryteria podziału zadań i kompetencji pomiędzy organy władzy publicznej.	86
2.1. Uwagi ogólne	86
2.2. Udział organów władzy ustawodawczej w wykonywaniu zadań państwa wobec gospodarki	87
2.3. Udział organów władzy wykonawczej w wykonywaniu zadań państwa wobec gospodarki	89
2.4. Udział władzy sądowniczej oraz organów ochrony prawa w wykonywaniu zadań państwa wobec gospodarki	91
3. Formy udziału społeczeństwa w wykonywaniu funkcji państwa wobec gospodarki.	93
4. Problemy centralizacji i decentralizacji w wykonywaniu funkcji państwa w gospodarce	101
5. Potrzeba i granice specjalizacji w wykonywaniu funkcji państwa w gospodarce przez administrację publiczną	102
6. Podział zadań i kompetencji organów państwa w gospodarce na podstawie kryterium funkcjonalnego	107
7. Środki prawne i metody zachowań państwa wobec gospodarki	108
7.1. Pojęcie i klasyfikacja środków prawnych	108
7.2. Czynności faktyczne	112
7.3. Metody zachowań państwa w gospodarce	113

Rozdział IV. REGULACJA PRAWNA WYKONYWANIA FUNKCJI PAŃSTWA WOBEC GOSPODARKI	117
1. Analiza i ocena funkcjonowania gospodarki	117
2. Projektowanie rozwoju makroekonomicznego	119
2.1. Istota projektowania rozwoju makroekonomicznego	119
2.2. Projektowanie rozwoju makroekonomicznego w państwach o gospodarce rynkowej	119
2.3. Projektowanie rozwoju makroekonomicznego w Polsce po 1989 roku	120
2.4. Prognozowanie rozwoju gospodarczego	123
2.5. Programowanie gospodarcze i społeczne	124
2.5.1. Istota programowania	124
2.5.2. Programowanie gospodarcze w Polsce	126
2.6. Planowanie gospodarcze	129
2.6.1. Istota planowania gospodarczego	129
2.6.2. Planowanie gospodarcze w niektórych państwach	132
2.6.3. Planowanie gospodarcze w Polsce w okresie gospodarki rynkowej	135
3. Kształtowanie struktury gospodarki	140
3.1. Przyczyny oraz formy kształtowania struktury gospodarki przez państwo	140
3.2. Przekształcenia własnościowe w gospodarce	142
3.2.1. Nacjonalizacja	142
3.2.2. Prywatyzacja i komercjalizacja	143
3.3. Wyrównywanie poziomu gospodarczego poszczególnych regionów	156
3.3.1. Polityka regionalna	156
3.3.2. Specjalne strefy ekonomiczne	159
4. Tworzenie i utrzymywanie korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości	162
4.1. Zakres i formy działań państwa związanych z rozwojem przedsiębiorczości	162
4.2. Dostęp przedsiębiorców do informacji makroekonomicznych i do statystyki publicznej	162
4.3. Pomoc publiczna dla przedsiębiorców	167
4.4. Partnerstwo publiczno-prywatne	176
5. Reglamentacja i regulacja działalności gospodarczej	179
5.1. Pojęcie i przyczyny reglamentacji działalności gospodarczej	179
5.2. Zakres reglamentacji działalności gospodarczej	181
5.3. Formy reglamentacji działalności gospodarczej	185
5.3.1. Koncesje	186
5.3.2. Zezwolenia i akty o podobnym charakterze	190
6. Pojęcie, przyczyny oraz zakres i formy regulacji działalności gospodarczej	192
7. Kontrola i nadzór nad działalnością gospodarczą (policja gospodarcza)	194
7.1. Pojęcie i zakres policji gospodarczej	194
7.2. Formy prawne wykonywania policji gospodarczej	195
7.2.1. Kontrola działalności gospodarczej	196
7.2.2. Nadzór nad przedsiębiorcami i nad działalnością gospodarczą	198
7.3. Podstawy prawne kontroli i nadzoru państwa w gospodarce	199
7.4. Zakresy kontroli i nadzoru państwa w gospodarce	199
7.5. Organy kontroli i nadzoru w gospodarce	201

Rozdział V. PRZEDSIĘBIORCY	204
1. Czynniki kształtujące normatywne pojęcie przedsiębiorcy	204
2. Przedsiębiorca w świetle prawa unijnego i orzecznictwa sądów unijnych	208
3. Geneza, ewolucja oraz stan obecny pojęcia przedsiębiorcy w prawie polskim	209
4. Przedsiębiorca jako podmiot działalności gospodarczej	212
4.1. Pojęcie działalności gospodarczej w świetle klasyfikacji statystycznych	212
4.2. Pojęcie działalności gospodarczej w świetle prawa unijnego i prawa polskiego	213
4.3. Przedmiot działalności gospodarczej i jej rodzaje	216
4.4. Zarobkowy charakter działalności gospodarczej	220
4.5. Działalność gospodarcza jako działalność zawodowa	221
4.6. Działalność gospodarcza wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły	222
4.7. Przedmiotowe i podmiotowe wyłączenia z normatywnej kategorii działalności gospodarczej	223
5. Podmiotowość prawna przedsiębiorcy	224
5.1. Wykonywanie działalności gospodarczej we własnym imieniu jako cecha przedsiębiorcy	224
5.2. Osoby fizyczne jako przedsiębiorcy	224
5.3. Osoby prawne jako przedsiębiorcy	225
5.4. Jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi o ustawowej zdolności prawnej jako przedsiębiorcy	227
5.5. Wspólnicy spółki cywilnej jako przedsiębiorcy	229
5.6. Nabywanie i utrata statusu prawnego przedsiębiorcy	230
6. Klasyfikacja przedsiębiorców	234
Rozdział VI. REGULACJA PRAWNA STOSUNKU PAŃSTWA DO DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	240
1. Działalność gospodarcza w świetle prawa unijnego i orzecznictwa sądów unijnych	240
2. Podejmowanie i wykonywanie działalności gospodarczej w świetle prawa polskiego (zasady ogólne)	243
3. Działalność gospodarcza przedsiębiorców zagranicznych, obywateli innych państw i osób zagranicznych	256
4. Regulowana działalność gospodarcza	261
4.1. Pojęcie i zakres regulowanej działalności gospodarczej	261
4.2. Rejestry regulowanej działalności gospodarczej	264
5. Podejmowanie i wykonywanie działalności gospodarczej na podstawie zezwolenia, licencji lub zgody	267
6. Podejmowanie i wykonywanie działalności gospodarczej na podstawie koncesji	272
Rozdział VII. REGULACJA PRAWNA STOSUNKU PAŃSTWA DO PUBLICZNEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	278
1. Działalność gospodarcza państwa	278
1.1. Ewolucja i skala problemu	278
1.2. Prawo unijne wobec państwowej działalności gospodarczej	286
1.3. Formy prawne państwowej działalności gospodarczej	288

1.3.1. Przedsiębiorstwa państwowe	288
1.3.2. Pozostałe formy organizacyjno-prawne działalności gospodarczej państwa	292
1.4. Władcze działania organów państwa wobec jednostek organizacyjnych państwowej działalności gospodarczej	296
1.4.1. Działania dotyczące tworzenia, łączenia i podziału oraz likwidacji, sanacji i upadłości jednostek organizacyjnych państwowej działalności gospodarczej	296
1.4.2. Działania kontrolne i nadzorcze	302
2. Działalność gospodarcza jednostek samorządu terytorialnego	306
Rozdział VIII. PAŃSTWOWA OCHRONA PRAWNA KONKURENCJI	314
1. Ewolucja państwowej ochrony prawnej konkurencji w różnych systemach prawnych	314
2. Ochrona konkurencji w świetle prawa unijnego	316
3. Ochrona konkurencji w interesie publicznym	322
3.1. Ochrona konkurencji jako mechanizmu ekonomicznego – prawo antymonopolowe	322
3.1.1. Podstawy prawne	322
3.1.2. Organizacja ochrony konkurencji i konsumentów	324
3.1.3. Kontrola koncentracji przedsiębiorców	331
3.1.4. Zakaz praktyk ograniczających konkurencję	333
3.1.5. Praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów	337
4. Administracyjne postępowanie antymonopolowe	339
4.1. Charakter prawny postępowania antymonopolowego	339
4.2. Postępowanie wyjaśniające	340
4.3. Właściwe postępowanie antymonopolowe	341
4.3.1. Zasady ogólne	341
4.3.2. Postępowanie w sprawach koncentracji przedsiębiorców	343
4.3.3. Postępowanie w sprawach praktyk ograniczających konkurencję	344
4.3.4. Postępowanie w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów	345
5. Kary pieniężne w postępowaniu antymonopolowym	346
6. Sądowe postępowanie antymonopolowe	349
6.1. Odwołania od decyzji i postanowień antymonopolowych Prezesa UOKiK oraz innych organów antymonopolowych do sądu ochrony konkurencji i konsumentów	349
6.2. Procedura sądowego postępowania antymonopolowego	350
6.3. Orzeczenia sądu ochrony konkurencji i konsumentów i ich zaskarżalność	351
7. Dopuszczalne ograniczenia konkurencji w interesie publicznym	351
8. Ochrona konkurencji w interesie prywatnym (konkurentów i konsumentów)	352
8.1. Prawne zakazy konkurencji	352
8.2. Zwalczanie czynów nieuczciwej konkurencji	354
8.2.1. Podstawy prawne	354
8.2.2. Czynny nieuczciwej konkurencji oraz ich kwalifikacja prawna	356
8.2.3. Środki odpowiedzialności cywilnej za czyny nieuczciwej konkurencji	363
8.2.4. Środki odpowiedzialności karnej za czyny nieuczciwej konkurencji	363

8.2.5. Postępowanie w sprawach czynów nieuczciwej konkurencji	365
8.3. Zwalczanie nieuczciwych praktyk rynkowych	366
Rozdział IX. PAŃSTWOWA OCHRONA PRAWNA RYNKU KRAJOWEGO W STOSUNKACH MIĘDZYNARODOWYCH	373
1. Problem ochrony krajowego rynku towarów i usług w świetle zasad międzynarodowych stosunków gospodarczych	373
2. Ochrona rynku krajowego w świetle prawa unijnego	377
3. Ochrona prawna krajowego rynku towarów i usług w świetle prawa polskiego. .	381
3.1. Ochronny charakter prawa celnego	381
3.2. Administrowanie obrotem towarami z zagranicą	385
3.3. Administrowanie obrotem usługami z zagranicą	390
4. Ochrona krajowego przemysłu zbrojeniowego	392
5. Administrowanie obrotem z zagranicą produktami genetycznie zmodyfikowanymi	396
Bibliografia	399
Skorowidz rzeczowy	413